

Grad Sarajevo
City of Sarajevo

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Grad Sarajevo
GRADSKO VIJEĆE

STATUT GRADA SARAJEVA
(prijedlog)

Predlagač:
Komisija za Statut i akte Gradskog vijeća

Obrađivač:
Radna grupa
i Stručna služba za poslove Gradskog vijeća

Sarajevo, novembar 2022. godine

Adresa: Hamdije Kreševljakovića 3
71000 Sarajevo, BiH
Tel: +387 33 216 659
Fax: +387 33 205 874
Email: gsgv@sarajevo.ba
Web: gradskovijece.sarajevo.ba

Na osnovu Amandmana XVI i XXVI na Ustav Federacije BiH, te člana 13. stav (2) alineja 1. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 49/06 i 51/09), Gradsko vijeće Grada Sarajeva, na __. sjednici održanoj dana __. __. 2022. godine, donijelo je

STATUT GRADA SARAJEVA

(prijedlog)

I – OSNOVNE ODREDBE

Član 1. (Osnovni principi)

- (1) Grad Sarajevo je glavni grad Bosne i Hercegovine, glavni grad Federacije Bosne i Hercegovine, te sjedište Kantona Sarajevo, u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine, Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, te Ustavom Kantona Sarajevo.
- (2) Sastav i način odlučivanja organa Grada Sarajeva odražava multietničnost i posebnost Grada Sarajeva, u skladu s ustavom i zakonom i ovim Statutom.
- (3) Grad Sarajevo historijski predstavlja jedinstvenu urbanu, infrastrukturnu cjelinu više gradskih općina, povezanu svakodnevnim potrebama stanovništva, u skladu s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.
- (4) Građani demokratski odlučuju o pitanjima lokalne samouprave i drugim pitanjima, u okviru nadležnosti Grada Sarajeva, u skladu s ustavom, zakonom i ovim Statutom.

Član 2. (Predmet)

Ovim Statutom bliže se uređuje: samoupravni djelokrug Grada Sarajeva, kao glavnog grada i jedinice lokalne samouprave; organizacija, ovlaštenja i način rada organa Grada Sarajeva; odraz multietničke strukture Grada Sarajeva unutar organa Grada Sarajeva, pitanja od vitalnog nacionalnog interesa; neposredno odlučivanje građana o lokalnim poslovima, finansiranje i imovina Grada Sarajeva; propisi i drugi opći akti organa Grada Sarajeva, javnost rada organa Grada Sarajeva; nadzor i zaštita prava na lokalnu samoupravu, upravni nadzor; saradnja i udruživanje i druga pitanja od značaja za ostvarivanje lokalne samouprave.

Član 3. (Jednakopravnost spolova)

Gramatička terminologija korištenja muškog i ženskog roda u ovom Statutu podrazumijeva uključivanje oba roda.

II – USTAVNO-PRAVNI STATUS

Član 4. (Ustavno-pravni status)

- (1) Sarajevo je glavni grad Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i sjedište Kantona Sarajevo.
- (2) Grad Sarajevo je jedinica lokalne samouprave.

Član 5.
(Teritorij)

- (1) Grad Sarajevo je jedinica lokalne samouprave i uprave na području općine Centar Sarajevo, općine Novi Grad Sarajevo, općine Novo Sarajevo i općine Stari Grad Sarajevo, u skladu s ustavom i Zakonom o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, zakonom i ovim Statutom.
- (2) Teritorij Grada Sarajeva može se proširiti s teritorijem koji s Gradom Sarajevom čini jedinstvenu urbanu cjelinu, u skladu s ustavom, zakonom i ovim Statutom.

Član 6.
(Pravna sposobnost)

Grad Sarajevo ima svojstvo pravnog lica.

Član 7.
(Simboli)

Grad Sarajevo ima grb i zastavu, kao i druge simbole o kojima posebnom odlukom odlučuje Gradsko vijeće.

Član 8.
(Pečat)

- (1) Grad Sarajevo ima pečat.
- (2) Sadržaj pečata je sljedeći: „Bosna i Hercegovina – Federacija Bosne i Hercegovine“ u prvom koncentričnom krugu, „Kanton Sarajevo – GRAD SARAJEVO“ u drugom koncentričnom krugu i naziv organa u trećem koncentričnom krugu.
- (3) Sadržaj pečata Grada Sarajeva ispisuje se oko grba Grada Sarajeva na službenim jezicima te ćirilničnim i latiničnim pismom.
- (4) Davanje odobrenja za izradu pečata, način vođenja evidencije o izdatim pečatima, način uništavanja pečata i druga pitanja od značaja za izradu i korištenje pečata, uređuju se posebnom odlukom Gradskog vijeća.

Član 9.
(Ime)

Službeno ime Sarajeva kao glavnog grada Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i sjedišta Kantona Sarajevo je „Grad Sarajevo“.

Član 10.
(Sjedište)

Sjedište Grada Sarajeva je u Sarajevu, Općina Centar Sarajevo, Ulica Hamdije Kreševljakovića broj 3.

Član 11.
(Službeni jezici)

Bosanski, hrvatski i srpski jezik te ćirilčno i latinično pismo su u službenoj upotrebi u skladu s ustavom.

Član 12.
(Dan Grada Sarajeva)

Dan Grada Sarajeva je 6. april.

III – ZAŠTITA LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA I SAMOUPRAVNI DJELOKRUG GRADA SARAJEVA

POGLAVLJE I. ZAŠTITA LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA

Član 13.

(Ostvarivanje i zaštita ljudskih prava)

- (1) Grad Sarajevo u ostvarivanju svojih zadataka, poštuje osnovna ljudska prava i temeljne slobode, utvrđene ustavom i zakonom.
- (2) Organi Grada Sarajeva dužni su u donošenju akata i u njihovoj primjeni posebno voditi računa o efektima koje ti akti imaju ili mogu imati u oblasti ljudskih prava, te ne mogu reducirati ljudska prava i slobode utvrđene aktima iz prethodnoga stava i konvencijama i drugim međunarodnim aktima u oblasti zaštite ljudskih prava koje je ratificirala Bosna i Hercegovina.

Član 14.

(Zaštita ljudskih prava kroz gradske propise)

Organi Grada Sarajeva osiguravaju donošenje propisa kojima se štite utvrđena ljudska prava i slobode te primjenjuju efikasne instrumente za zaštitu ljudskih prava, u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine i njegovim aneksima.

Član 15.

(Komisija za ljudska prava)

- (1) Radi zaštite ljudskih prava i sloboda i kontrole rada organa Grada Sarajeva u ovoj oblasti, Gradsko vijeće formira Komisiju za ljudska prava.
- (2) Broj članova, način njihovog imenovanja te nadležnosti Komisije iz stava (1) ovog člana, utvrđuju se Poslovníkom Gradskog vijeća, odnosno odlukom Gradskog vijeća.

Član 16.

(Odnos organa Grada Sarajeva sa Ombudsmenom)

- (1) Organi Grada Sarajeva dužni su pružiti Ombudsmenu Bosne i Hercegovine i svim promatračkim tijelima za ljudska prava, potrebnu pomoć u vršenju njihove funkcije na području Grada Sarajeva.
- (2) U okviru pomoći iz stava (1) ovog člana, organi Grada Sarajeva dužni su naročito:
 - a) na zahtjev Ombudsmena staviti na uvid sve službene dokumente, uključujući i dokumente tajnog karaktera, te upravne spise;
 - b) osigurati saradnju državnih službenika i namještenika u davanju potrebnih informacija i podataka;
 - c) omogućiti pristup upravnim postupcima, kao i sastancima organa Grada Sarajeva.
- (3) Nalazi i izvještaji tijela iz stava (1) ovog člana će se razmatrati u nadležnim organima Grada Sarajeva po hitnom postupku, te će na osnovu toga biti poduzimane odgovarajuće mjere.

Član 17.

(Odlučivanje u poslovima iz samoupravnog djelokruga)

- (1) Grad Sarajevo samostalno uređuje pitanja lokalne samouprave, putem odluka organa Grada Sarajeva, odnosno odluka građana, putem referenduma, u skladu s članovima 62, 63, 64. i 65. ovog Statuta.
- (2) Grad Sarajevo je samostalan u odlučivanju o poslovima iz vlastite nadležnosti koje ne mogu biti ograničene ili uskraćene federalnim, kantonalnim ili općinskim propisima, osim u slučajevima utvrđenim ustavom ili zakonom.

Član 18.

(Vlastite nadležnosti)

- (1) Vlastite nadležnosti Grada Sarajeva su:
 - a) osiguranje i zaštita ljudskih prava i osnovnih sloboda u skladu s ustavom;
 - b) donošenje budžeta Grada Sarajeva i organizacija efikasne gradske uprave prilagođene potrebama Grada Sarajeva;
 - c) donošenje programa i planova razvoja Grada Sarajeva i stvaranje uslova za privredni razvoj i zapošljavanje, rad dobrotvornih organizacija i unaprjeđenje turizma;
 - d) utvrđivanje i provođenje politike planiranja i uređenja prostora i zaštite okoliša na teritoriji Grada Sarajeva i rješavanje u upravnom postupku u oblasti građenja, u skladu sa zakonom;
 - e) utvrđivanje politike korištenja i utvrđivanje visine naknada za korištenje javnih dobara od interesa za Grad Sarajevo, upravljanje prirodnim resursima od značaja za Grad Sarajevo i raspodjela sredstava ostvarenih po osnovu njihovog korištenja;
 - f) upravljanje i raspolaganje imovinom Grada Sarajeva;
 - g) upravljanje, finansiranje i unaprjeđenje djelatnosti i objekata gradske komunalne infrastrukture u skladu s Ustavom Kantona Sarajevo, a naročito: gradska groblja, mostovi od posebnog značaja za Grad Sarajevo, gradska ulična rasvjeta i gradski parkovi.
 - h) odlučivanje o raspolaganju stanovima u vlasništvu Grada Sarajeva i visini zakupnine za korištenje stanova koji su u vlasništvu Grada Sarajeva, propisivanje pravila održavanja reda u vezi sa stambenim zgradama na području Grada Sarajeva, obezbjeđivanje sredstava za radove radi zaštite objekata od kulturno-historijskog značaja na području Grada Sarajeva, uređivanje i obezbjeđivanje korištenja poslovnog prostora kojim upravlja Grad Sarajevo, utvrđivanje visine naknade za korištenje poslovnih prostora u vlasništvu Grada Sarajeva i vršenje nadzora nad njihovim korištenjem;
 - i) određivanje imena ulica i trgova na području Grada Sarajeva;
 - j) donošenje propisa o uslovima, izgradnji i održavanju spomenika, spomeničkih i sličnih obilježja na području Grada Sarajeva;
 - k) osnivanje, upravljanje, unaprjeđenje i finansiranje ustanova i izgradnja objekata za zadovoljavanje potreba stanovništva u oblasti kulture i sporta od značaja odnosno posebnog interesa za Grad Sarajevo;
 - l) utvrđivanje osnova zajedničke politike razvoja kulture, fizičke kulture, sporta, odmora i rekreacije građana na području Grada Sarajeva i organizovanje odnosno učestvovanje u

organizovanju kulturnih i sportskih manifestacija i sportskih takmičenja od značaja za Grad Sarajevo;

- m) analiza stanja javnog reda i mira, bezbjednosti ljudi i imovine, te predlaganje mjera prema organima nadležnim za ova pitanja;
 - n) donošenje propisa o porezima, naknadama, doprinosima i taksama iz nadležnosti Grada Sarajeva;
 - o) uspostavljanje i vršenje inspekcijuskog nadzora nad izvršavanjem propisa iz vlastitih nadležnosti Grada Sarajeva;
 - p) raspisivanje referenduma za područje Grada Sarajeva;
 - r) raspisivanje javnog zajma i odlučivanje o zaduženju Grada Sarajeva;
 - s) osnivanje Pravobranilaštva Grada Sarajeva u skladu sa zakonom;
 - t) imenovanja i razrješenja u skladu sa zakonom i gradskim propisom;
 - u) osnivanje i obezbjeđivanje uslova rada gradskih radio i televizijskih stanica, štampanih glasila i drugih sredstava javnog informisanja;
 - v) podsticanje razvoja civilnog društva;
 - z) zaštita životinja.
- (2) Obavljanje pojedinih poslova iz stava (1) ovog člana Grad Sarajevo može, u skladu sa zakonom, povjeriti ustanovama, privrednim društvima, drugim pravnim licima i obrtnicima.
- (3) Grad Sarajevo ima pravo da se bavi svim pitanjima od lokalnog značaja koja nisu isključena iz nadležnosti Grada Sarajeva, niti dodijeljena u nadležnost neke druge vlasti na osnovu ustava i zakona.
- (4) Ukoliko zakon ne odredi da neku nadležnost treba smatrati povjerenom, nadležnost ustanovljena ili predviđena zakonom smatra se vlastitom nadležnošću Grada Sarajeva.

Član 19.

(Zajedničke nadležnosti Grada Sarajeva i općina u Kantonu Sarajevo koje nisu u sastavu Grada Sarajeva)

- (1) Općine koje nisu u sastavu Grada Sarajeva i Grad Sarajevo zajednički upravljaju, finansiraju i unapređuju djelatnosti i objekte nedjeljive komunalne infrastrukture, i to:
- a) Vodosnabdijevanje, odvođenje i prerada otpadnih voda;
 - b) Održavanje javne čistoće i upravljanje čvrstim otpadom;
 - c) Snabdijevanje prirodnim gasom;
 - d) Daljinsko grijanje i
 - e) Organizovanje i unaprjeđenje gradskog javnog prijevoza.
- (2) Općine koje nisu u sastavu Grada Sarajeva i Grad Sarajevo mogu povjeriti obavljanje poslova iz stava (1) ovog člana Kantonu Sarajevo.

Član 20.

(Prenošenje poslova lokalne samouprave)

Odlukom Gradskog vijeća, odnosno općinskog vijeća općina koje čine Grad Sarajevo, mogu se međusobno prenositi pojedini poslovi iz njihovog samoupravnog djelokruga.

Član 21.

(Odgovornost za vršenje nadležnosti)

Grad Sarajevo je odgovoran za kvalitetno, ekonomično i efikasno vršenje svojih i povjerenih nadležnosti i poslova na teritoriji grada Sarajeva.

Član 22.

(Prenošenje poslova viših nivoa vlasti na Grad Sarajevo)

Poslovi federalnih i kantonalnih vlasti, odnosno državnih vlasti, mogu biti povjereni zakonom Gradu Sarajevu kao jedinci lokalne samouprave, odnosno kao glavnom gradu, nakon konsultacije organa Grada Sarajeva, uzimajući u obzir princip supsidijarnosti i sposobnosti organa Grada Sarajeva i gradske uprave da te poslove obavljaju efikasno.

Član 23.

(Sredstva za prenesene poslove)

Prijenos i povjeravanje novih poslova Gradu Sarajevu, prati dodjela sredstava potrebnih za njihovo efikasno obavljanje.

POGLAVLJE III. VITALNI NACIONALNI INTERES

Član 24.

(Vitalni nacionalni interes)

- (1) Vitalni nacionalni interesi su u oblastima: kulture, obrazovanja, religije i nacionalnih spomenika.
- (2) U oblasti od vitalnoga nacionalnog interesa, odluke u Gradskom vijeću Grada Sarajeva donose se u skladu s članom 39. ovoga Statuta.

POGLAVLJE IV – ORGANI GRADA SARAJEVA

Član 25.

(Organi Grada Sarajeva)

Organi Grada Sarajeva su Gradsko vijeće i gradonačelnik Grada Sarajeva (u daljnjem tekstu: gradonačelnik).

Odjeljak A. Gradsko vijeće

Član 26.

(Gradsko vijeće)

Gradsko vijeće, kao predstavničko tijelo građana Grada Sarajeva i organ odlučivanja, najviši je organ Grada Sarajeva i odlučuje o svim pitanjima iz članova 17. i 18. ovoga Statuta.

Član 27.

(Sastav Gradskog vijeća i izbor gradskih vijećnika)

- (1) Gradsko vijeće se sastoji od 28 gradskih vijećnika.

- (2) Svako općinsko vijeće općina koje čine Grad Sarajevo bira po sedam delegata u Gradsko vijeće iz reda općinskih vijećnika.
- (3) Bošnjacima, Hrvatima i Srbima, kao konstitutivnim narodima, pojedinačno je zagaranovan minimum od šest mjesta u Gradskom vijeću, a grupi Ostalih najmanje dva mjesta, bez obzira na izborne rezultate.
- (4) Ukoliko se izborom gradskih vijećnika iz reda općinskih vijećnika ne može popuniti minimalan broj mjesta zagaranovan stavom (3) ovog člana, gradski vijećnici se biraju iz reda kandidata s lista političkih stranaka zastupljenih u općinskim vijećima, a na osnovu izbornih rezultata.

Član 28. **(Konstituiranje Gradskog vijeća)**

- (1) Gradsko vijeće se konstituira u roku od 30 dana od dana konstituiranja općinskih vijeća općina koje čine Grad Sarajevo (u daljnjem tekstu: općinsko vijeće).
- (2) Mandati za Gradsko vijeće dodjeljuju se kandidatima s kandidatskih lista poslije provedenih izbora u općinskom vijeću za Gradsko vijeće, u skladu s Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine, a na način i po postupku propisanom ovim članom.
- (3) Kandidatsku listu, iz stava (2) ovog člana, može predložiti politička stranka, koalicija, lista nezavisnih kandidata i/ili grupa općinskih vijećnika. Grupu općinskih vijećnika sačinjavaju dva i više vijećnika. Na kandidatskoj listi iz stava (3) ovog člana zastupljeni su isključivo općinski vijećnici kojima je potvrđen i verificiran mandat u općinskom vijeću kojem se predlaže kandidatska lista za provođenje izbora za Gradsko vijeće i to tako da se, uz ime i prezime, obavezno navodi i nacionalno opredjeljenje kandidata.
- (4) Prilikom formiranja kandidatske liste, predlagatelj iz stava (3) ovog člana vodi računa o tome da općinsko vijeće ima obavezu delegirati u Gradsko vijeće najmanje po jednog kandidata iz reda svakog konstitutivnog naroda, a općinsko vijeće u kojem je, u usporedbi s drugim općinskim vijećima, zastupljen veći broj općinskih vijećnika iz reda određenog konstitutivnog naroda, odnosno iz reda ostalih, ima obavezu delegirati u Gradsko vijeće, srazmjerno veći broj vijećnika pripadnika pojedinog konstitutivnog naroda, odnosno vijećnika iz reda ostalih.
- (5) Općinsko vijeće se može izjašnjavati o predloženoj kandidatskoj listi ako je ta kandidatska lista ovjerena od strane Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine.
- (6) Izbori u općinskom vijeću za Gradsko vijeće su tajni, a općinski vijećnici se izjašnjavaju tako što svaki općinski vijećnik preuzima jedan glasački listić koji sadrži sve predložene kandidatske liste i upisuje svoj (jedan) glas za samo jednu od kandidatskih lista. U protivnom glasački listić je nevažeći.
- (7) Po završetku glasanja, zbrajaju se glasovi za pojedine kandidatske liste.
- (8) Mandati za Gradsko vijeće se dodjeljuju kandidatskim listama, prema broju dobivenih glasova, po sistemu proporcionalne zastupljenosti kandidata sa kandidatskih lista, u skladu s Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine, odnosno, dijele se po redu, počev od najvećeg količnika, dok se ne raspodjele svi mandati iz općinskog vijeća za Gradsko vijeće.
- (9) Raspodjela mandata među kandidatima s iste kandidatske liste vrši se prema redoslijedu kandidata na kandidatskoj listi.
- (10) Ukoliko se za određivanje posljednjeg, sedmog mandata dobije isti količnik, mandat se dodjeljuje žrijebanjem. Žrijebanje se provodi odmah po objavi rezultata u prisustvu svih vijećnika općinskog vijeća, na način kako o tome odluči općinsko vijeće.

- (11) Ukoliko se ovako provedenim izborima u općinskom vijeću za Gradsko vijeće, među sedam izabranih gradskih vijećnika, ne dobije minimalno potrebna zastupljenost vijećnika iz pojedinog konstitutivnog naroda, kako je to navedeno u stavu (5) ovog člana, umjesto izabranog vijećnika, za Gradsko vijeće s najmanjim količnikom iz reda naroda za koji je i bez tog vijećnika zadovoljena minimalna zastupljenost, delegira se općinski vijećnik pripadnik naroda koji nije zastupljen u potrebnom broju među delegatima iz tog općinskog vijeća, a koji je na kandidatskoj listi kojoj pripada sljedeći najveći količnik.
- (12) Ukoliko na toj kandidatskoj listi nema kvalificiranog kandidata, utvrđuje se sljedeći najveći količnik, i tako sve dok se ne dođe do kvalificiranog kandidata.
- (13) Ukoliko među preostalim kandidatima na kandidatskim listama nije kvalificirani kandidat, za Gradsko vijeće se delegira općinski vijećnik koji je na izborima za općinsko vijeće dobio najveći broj glasova građana i koji pripada narodu čiju je minimalnu zastupljenost u Gradskom vijeću potrebno osigurati delegiranjem iz općinskog vijeća, bez obzira na izborni rezultat političke stranke ili koalicije, odnosno rezultat koji je ostvario na lokalnim izborima kao nezavisni kandidat.
- (14) Ukoliko se na način iz stava (13) ovog člana ne može delegirati kvalificirani vijećnik, u Gradsko vijeće se delegira kvalificirani kandidat s najvećim brojem glasova građana, a s liste kandidata koja je bila prijavljena na lokalnim izborima za to općinsko vijeće i to od strane političke stranke, koalicije ili grupe vijećnika čija kandidatska lista je na izborima u općinskom vijeću za Gradsko vijeće, dobila mandat koji se oduzima. Ukoliko na listi kandidata političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata ili grupe vijećnika za lokalne izbore za općinsko vijeće, a čija kandidatska lista je na izborima u općinskom vijeću za gradske vijećnike dobila mandat koji se oduzima, nema kvalificiranog kandidata, delegira se kvalificirani kandidat koji je na lokalnim izborima za općinsko vijeće dobio najveći broj glasova, bez obzira na izborni rezultat koji je ostvarila politička stranka ili koalicija, odnosno koji je ostvario kao nezavisni kandidat.
- (15) Konačno dobivene rezultate izbora u općinskom vijeću za Gradsko vijeće potvrđuje Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine, ovjerava da su izbori provedeni u skladu s Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine, te izdaje uvjerenja gradskim vijećnicima kojima su dodijeljeni mandati.
- (16) Ukoliko se nakon provođenja svih navedenih procedura iz ovoga člana ne postigne propisana nacionalna zastupljenost gradskih vijećnika, primjenjuju se dodatne procedure propisane Poslovníkom Gradskog vijeća kojima se rješava ovo pitanje.

Član 29. **(Mandat gradskog vijećnika)**

Mandat gradskog vijećnika traje do konstituiranja novog saziva Gradskog vijeća Grada Sarajeva, u skladu sa Zakonom.

Član 30. **(Zamjena gradskog vijećnika)**

- (1) Zamjena za gradskog vijećnika kojem je prestao mandat prije isteka mandata gradskog vijećnika, vrši se s kandidatske liste općinskog vijeća na kojoj se nalazio vijećnik kome je prestao mandat.

- (2) U slučaju da je lista iz stava (1) ovog člana iscrpljena, odnosno u slučaju da se izborom sljedećeg gradskog vijećnika s te kandidatske liste, narušava minimalna zastupljenost naroda u Gradskom vijeću, predlagač kandidatske liste predlaže dopunsku kandidatsku listu općinskom vijeću s općinskim vijećnicima kandidatima za Gradsko vijeće iz reda naroda čiju je minimalnu zastupljenost u Gradskom vijeću potrebno ponovno osigurati.
- (3) Ukoliko predlagač iz stava (2) ovog člana, ne može sačiniti dopunsku listu s kvalificiranim kandidatima iz reda općinskih vijećnika, za Gradsko vijeće će se delegirati općinski vijećnik, pripadnik navedenog naroda, koji je na lokalnim izborima dobio najveći broj glasova među kvalificiranim kandidatima, bez obzira na to kojoj stranci, koaliciji ili listi nezavisnih kandidata pripada.
- (4) Ukoliko među općinskim vijećnicima nema vijećnika pripadnika navedenog naroda, u Gradsko vijeće će se delegirati kvalificirani kandidat s liste kandidata za općinske izbore, predlagača iz stava (2) ovog člana.
- (5) Ukoliko ni na listi kandidata za općinske izbore, predlagača iz stava (2) ovog člana, nije zastupljen kvalificirani kandidat, za Gradsko vijeće će se delegirati kandidat s kandidatskih lista političkih stranaka ili koalicija koje imaju predstavnike u općinskom vijeću, a koji je među kvalificiranim kandidatima osvojio najveći broj glasova građana na lokalnim izborima za općinsko vijeće, iako nije općinski vijećnik.
- (6) Ukoliko nije moguće izvršiti izbor gradskog vijećnika na način iz stava (5) ovog člana, za Gradsko vijeće će se delegirati kvalificirani kandidat na lokalnim izborima za općinsko vijeće, koji je među svim kvalificiranim kandidatima dobio najveći broj glasova, bez obzira na to je li politička stranka ili koalicija, čiji je kandidat bio na lokalnim izborima, zastupljena u općinskom vijeću.

Član 31. **(Nadležnosti Gradskog vijeća)**

- (1) Gradsko vijeće:
 - a) donosi Statut Grada Sarajeva;
 - b) donosi odluke, druge propise i opće akte i daje njihovo tumačenje;
 - c) donosi Poslovnik Gradskog vijeća;
 - d) bira i razrješava predsjedavajućeg Gradskog vijeća, zamjenike predsjedavajućeg Gradskog vijeća, članove radnih tijela Gradskog vijeća;
 - e) bira i razrješava gradonačelnika i zamjenike gradonačelnika;
 - f) donosi budžet Grada Sarajeva i usvaja izvještaj o izvršenju budžeta Grada Sarajeva, kao i završni račun budžeta Grada Sarajeva, na prijedlog gradonačelnika;
 - g) donosi strateške dokumente, programe i planove razvoja Grada Sarajeva iz svoje nadležnosti;
 - h) donosi propise i planove prostornog uređenja i zaštite okoliša, u skladu sa zakonom;
 - i) donosi odluke o korištenju javnih dobara i upravljanju prirodnim resursima od interesa za Grad Sarajevo, u skladu sa zakonom;
 - j) donosi odluke o gradskim porezima, naknadama, doprinosima i taksama i na drugi način osigurava finansijska sredstva, u skladu sa zakonom;
 - k) upravlja i raspolaže imovinom Grada Sarajeva;
 - l) osniva javna preduzeća i javne ustanove i druga pravna lica za obavljanje privrednih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za Grad Sarajevo;
 - m) raspisuje referendum o pitanjima od interesa za Grad Sarajevo;

- n) raspisuje javni zajam i odlučuje o zaduživanju Grada Sarajeva;
- o) donosi odluke o osnivanju i djelokrugu organa uprave Grada Sarajeva i daje saglasnost na pravilnik o unutrašnjoj organizaciji gradskih organa uprave i upravnih organizacija;
- p) vrši poslove drugostepenog organa u kojima je gradonačelnik prvostepeni organ, u skladu sa zakonom;
- r) donosi odluke u izvršenju prenesenih ovlaštenja;
- s) donosi propise o uslovima i načinu dodjele i odlučuje o dodjeli „Šestoaprilske nagrade Grada Sarajeva“ i priznanja „Počasni građanin Sarajeva“ te drugih nagrada i priznanja Grada Sarajeva;
- t) donosi odluke o spomenicima od značaja za Grad Sarajevo, u skladu sa zakonom;
- u) donosi odluke o davanju imena ulicama i trgovima na području Grada Sarajeva;
- v) donosi odluke o davanju saglasnosti i
- z) vrši i druge poslove utvrđene ustavom, zakonom i ovim Statutom.

- (2) Gradsko vijeće nadzire rad organa uprave Grada Sarajeva i ima pravo ostvariti uvid u provedbu svojih odluka, posebno kada se radi o gradskim prihodima i izdacima, te u ovu svrhu Gradsko vijeće može, na prijedlog jednog od klubova gradskih vijećnika ili jedne četvrtine ukupnog broja gradskih vijećnika, formirati komisiju koja može pregledati spise u prostorijama Gradske uprave i o rezultatima izvršenog pregleda, obavezno podnijeti Gradskom vijeću izvještaj.

Član 32.

(Prava i dužnosti gradskog vijećnika)

- (1) Gradski vijećnik vrši svoju dužnost prema slobodnom uvjerenju koje se temelji na dobrobiti Grada Sarajeva, gradskih općina i stanovnika Grada Sarajeva.
- (2) Gradski vijećnik odgovara za ustavnost i zakonitost akata koje Gradsko vijeće donosi u okviru svoje nadležnosti, u skladu sa zakonom.
- (3) Gradski vijećnik ima pravo:
 - a) predlagati donošenje propisa iz nadležnosti Gradskog vijeća;
 - b) podnositi inicijative i postavljati vijećnička pitanja;
 - c) dobiti informaciju o upućenoj inicijativi, odnosno odgovor na postavljeno pitanje, u roku od mjesec dana;
 - d) dobiti odgovor od predlagača, na postavljeno pitanje u vezi sa tačkom dnevnog reda, na sjednici Gradskog vijeća.

Član 33.

(Predsjedavajući i zamjenici predsjedavajućeg Gradskog vijeća)

- (1) Gradsko vijeće bira predsjedavajućeg Gradskog vijeća (u daljnjem tekstu: predsjedavajući) i tri zamjenika predsjedavajućeg, javnim glasanjem, većinom glasova izabranih gradskih vijećnika, iz reda gradskih vijećnika.
- (2) Predsjedavajući predstavlja Gradsko vijeće te saziva i predsjedava sjednicama Gradskog vijeća.
- (3) Predsjedavajući svoju dužnost obavlja profesionalno, a zamjenici predsjedavajućeg svoju dužnost obavljaju volonterski, osim ako Gradsko vijeće ne odluči drugačije.

- (4) Zamjenici predsjedavajućeg pomažu predsjedavajućem u radu i naizmjenično ga zamjenjuju u njegovoj odsutnosti.
- (5) Predsjedavajući i zamjenici predsjedavajućeg ne mogu biti iz reda istog naroda, odnosno, istovremeno iz reda ostalih.
- (6) Mandat predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg traje do isteka mandata gradskog vijećnika, odnosno do izbora novog predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg.
- (7) Predsjedavajući i zamjenici predsjedavajućeg mogu biti i ranije razriješeni dvotrećinskom većinom glasova izabranih gradskih vijećnika, nakon čega se biraju novi predsjedavajući, odnosno zamjenici predsjedavajućeg.
- (8) Predsjedavajućem, odnosno zamjenicima predsjedavajućeg se na raspolaganje stavljaju neophodno osoblje i materijalna sredstva za vršenje dužnosti.
- (9) Predsjedavajući i gradonačelnik ne mogu biti birani iz reda istog naroda, odnosno istovremeno iz reda ostalih.

Član 34.

(Sukob interesa gradskog vijećnika)

- (1) Gradski vijećnik ne može sudjelovati u odlučivanju o stvarima u kojima odluka njemu ili članovima uže porodice može donijeti direktnu štetu ili korist.
- (2) Bliže odredbe o sukobu interesa iz stava (1) ovog člana utvrdit će se Poslovníkom Gradskog vijeća, u skladu sa zakonom.

Član 35.

(Obaveza gradskog vijećnika prema službenoj tajni)

Gradski vijećnik dužan je čuvati službenu tajnu u skladu s propisom koji donosi Gradsko vijeće.

Član 36.

(Naknada za rad u Gradskom vijeću)

Gradski vijećnik ima pravo na naknadu za rad u Gradskom vijeću i radnim tijelima Gradskog vijeća, u skladu s propisom Gradskog vijeća.

Član 37.

(Poslovník o radu Gradskog vijeća)

Način i organizovanje rada Gradskog vijeća uređuje se Poslovníkom Gradskog vijeća, u skladu sa zakonom i ovim Statutom.

Član 38.

(Glasanje)

- (1) Gradsko vijeće donosi odluke većinom glasova ukupnog broja gradskih vijećnika, ako ovim Statutom ili Poslovníkom Gradskog vijeća nije drukčije propisano.
- (2) Statut Grada Sarajeva se donosi dvotrećinskom većinom glasova ukupnog broja gradskih vijećnika.
- (3) Odluka o raspisivanju gradskog referenduma donosi se dvotrećinskom većinom glasova ukupnog broja gradskih vijećnika.

Član 39.

(Kvalificirana većina za odlučivanje u pitanjima od vitalnog nacionalnog interesa)

- (1) U Gradskom vijeću u pitanjima od vitalnoga nacionalnog interesa odluke se donose većinom glasova, uključujući najmanje četiri člana Gradskog vijeća iz reda Bošnjaka, Hrvata i Srba i jednog člana iz reda Ostalih.
- (2) U oblasti stambenih poslova, infrastrukture/javnih službi i upotrebe lokalnog zemljišta, pojedine odluke mogu uticati na vitalne nacionalne interese Bošnjaka, Hrvata i Srba. U tom slučaju, grupa o kojoj se radi treba prezentirati uvjerljiv dokaz da su njeni vitalni nacionalni interesi narušeni.
- (3) Ukoliko se ne postigne sporazum da li je neka odluka od vitalnog nacionalnog interesa, komisija od četiri eminentna člana će donijeti obavezujuću većinsku odluku o tom pitanju, u roku 24 sata.
- (4) Komisija će biti sastavljena od po jednog predstavnika svakog konstitutivnog naroda, koje će izabrati hrvatski, srpski i bošnjački vijećnici u Gradskom vijeću, pojedinačno, na početku legislativnog perioda, te od jednog eminentnog suca, kojeg će zajednički izabrati tri izabrana člana komisije, u roku od 48 sati nakon njihovog izbora.
- (5) Ukoliko u okviru ovog vremena oni ne mogu postići sporazum o izboru eminentnog suca, Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine će, u roku od 48 narednih sati izabrati eminentnog suca.

Član 40.

(Radna tijela Gradskog vijeća)

- (1) Gradsko vijeće osniva radna tijela u svrhu priprema odluka iz svog djelokruga.
- (2) Sastav, broj članova, djelokrug i način rada tijela iz stava (1) ovog člana utvrđuje se Poslovníkom Gradskog vijeća, odnosno posebnom odlukom o osnivanju radnog tijela.

Odjeljak B. Gradonačelnik i zamjenici gradonačelnika

Član 41.

(Gradonačelnik)

- (1) Gradonačelnik je izvršni organ Grada Sarajeva.
- (2) Gradonačelnik predstavlja i zastupa Grad Sarajevo u skladu s ovim Statutom i zakonom.
- (3) Gradonačelnik odgovara za ustavnost i zakonitost akata koje donosi, odnosno predlaže Gradskom vijeću u skladu sa zakonom.

Član 42.

(Prava i obaveze gradonačelnika)

Gradonačelnik, u obavljanju poslova iz samoupravnog djelokruga Grada Sarajeva, nadležan je za:

- a) provođenje gradske politike, predlaganje i izvršavanje gradskih propisa i gradskih akata i izvršavanje prenesenih nadležnosti Gradu Sarajevu;

- b) utvrđivanje unutrašnje organizacije Gradske uprave Grada Sarajeva i upravne organizacije i donošenje pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Gradske uprave Grada Sarajeva i upravne organizacije i donošenje drugih akata iz svoje nadležnosti, u skladu sa zakonom;
- c) postavljanje državnih službenika i namještenika u skladu sa zakonom;
- d) osiguravanje saradnje državnih službenika sa ombudsmenom;
- e) vršenje nadzora nad gradskim ustanovama i objektima, gradskim preduzećima i gradskom imovinom, u skladu sa zakonom;
- f) poticanje saradnje gradskih općina,
- g) predlaganje i izvršavanje budžeta Grada Sarajeva;
- h) predlaganje Gradskom vijeću politike Grada Sarajeva za mandatni period;
- i) podnošenje izvještaja Gradskom vijeću o ostvarivanju politike Grada Sarajeva i svojim aktivnostima, u skladu sa zakonom.

Član 43.

(Izbor i smjena gradonačelnika)

- (1) Za gradonačelnika može biti izabran svaki građanin Bosne i Hercegovine koji ostvaruje biračko pravo na području Grada Sarajeva.
- (2) Izbor se vrši na konstituirajućoj sjednici Gradskog vijeća na početku svakog novog mandata gradskih vijećnika.
- (3) Gradski vijećnici imaju pravo predložiti kandidata za izbor gradonačelnika.
- (4) Predloženi kandidat, prije izbora, dužan je dostaviti izjavu o prihvatanju kandidature.
- (5) Gradonačelnik se bira većinom glasova od ukupnog broja gradskih vijećnika.
- (6) U slučaju da nijedan kandidat ne dobije potrebnu većinu glasova iz prethodnog stava, provodi se drugi krug glasanja, između dva kandidata s najvećim brojem osvojenih glasova u prvom krugu glasanja.
- (7) Ukoliko dva ili više kandidata s najvećim brojem glasova, imaju jednak broj glasova, u drugi krug ulaze svi kandidati s jednakim brojem glasova.
- (8) Ukoliko u drugom krugu ne bude izvršen izbor, procedura drugog kruga se ponavlja.
- (9) Ukoliko u ponovljenoj proceduri drugog kruga ne bude izvršen izbor, kompletna procedura izbora gradonačelnika se ponavlja.
- (10) Gradonačelnik može biti smijenjen prije isteka mandata odlukom Gradskog vijeća. Potrebno je da razmatranje prijedloga za smjenjivanje podrži većina od ukupnog broja gradskih vijećnika. Prijedlog se razmatra i odluka o smjenjivanju donosi se na posebnoj sjednici Gradskog vijeća. Za donošenje odluke o smjenjivanju gradonačelnika potrebna je dvotrećinska većina glasova ukupnog broja gradskih vijećnika.
- (11) Ukoliko mjesto gradonačelnika ostane upražnjeno, Gradsko vijeće će izabrati novog gradonačelnika u roku od 30 dana.

Član 44.

(Zamjenici gradonačelnika)

- (1) Uz gradonačelnika, biraju se dva zamjenika gradonačelnika.
- (2) Gradsko vijeće će, prilikom izbora dva zamjenika gradonačelnika, voditi računa o ravnopravnoj zastupljenosti oba spola i u skladu s tim izabrati jednu osobu manje zastupljenog spola.
- (3) Gradonačelnik i zamjenici gradonačelnika, kao ni zamjenici gradonačelnika međusobno, ne mogu biti iz reda istog naroda, odnosno iz reda ostalih.

- (4) Zamjenici gradonačelnika pomažu gradonačelniku i u radu ga zamjenjuju u njegovoj odsutnosti, po ovlaštenju gradonačelnika.
- (5) U slučaju razrješenja gradonačelnika, Gradsko vijeće odlučuje o tome koji od zamjenika gradonačelnika vrši dužnost gradonačelnika do izbora novog.
- (6) Pri izboru i smjenjivanju zamjenika gradonačelnika, primjenjuje se isti postupak kao pri izboru i smjenjivanju gradonačelnika.

Član 45.

(Prava i dužnosti zamjenika gradonačelnika)

- (1) Gradonačelnik izvještava svoje zamjenike o svim tekućim pitanjima.
- (2) Za sve prijedloge koji se dostavljaju Gradskom vijeću na odlučivanje, potrebni su potpisi zamjenika gradonačelnika. Ova procedura se neće koristiti kako bi se zadržavao rad uprave. Ukoliko zamjenici gradonačelnika ne stave svoje potpise na predložene akte jer imaju drugačije mišljenje, obavezni su to pismeno obrazložiti u roku od 48 sati (dva radna dana) od prijema prijedloga. Tada se prijedlog s pismeno obrazloženim mišljenjem, dostavlja Gradskom vijeću na odlučivanje.
- (3) Za sve prijedloge koji se dostavljaju Gradskom vijeću, gradonačelnik je dužan obaviti konsultacije sa zamjenicima gradonačelnika.
- (4) Kod svih važnih odluka, posebno o organizaciji uprave, kod donošenja općih uputstava o obavljanju službe. Ako takve saglasnosti nema, zamjenici gradonačelnika moraju svoje različito mišljenje pismeno obrazložiti u roku od 48 sati (dva radna dana) od prijema zahtjeva da daju saglasnost i takav predmet se dostavlja Gradskom vijeću na odlučivanje. Zamjenici gradonačelnika imaju u ovim slučajevima pravo riječi u Gradskom vijeću. Zamjenici gradonačelnika imaju pravo da odluče šta se smatra važnom odlukom u smislu ovog stava.
- (5) U svim slučajevima iz stavova (2) i (4) ovog člana, kada se radi o komplikovanim pitanjima, rok se po zahtjevu zamjenika gradonačelnika može produžiti za naredna dva radna dana. Ukoliko rok bude propušten, gradonačelnik i Gradsko vijeće mogu dalje postupati bez potpisa, odnosno saglasnosti zamjenika gradonačelnika.
- (6) Ako po prirodi stvari treba donijeti hitne odluke koje ne trpe odlaganja, a nije moguće blagovremeno pribaviti saglasnost zamjenika gradonačelnika, gradonačelnik je ovlašten da sam donese odluku. Zamjenici gradonačelnika moraju biti obavješteni o takvoj odluci u roku od 48 sati (dva radna dana).
- (7) Ukoliko u ostalim slučajevima treba donijeti neku hitnu odluku koja ne trpi odlaganja, gradonačelnik ima pravo čak i kada su zamjenici gradonačelnika prisutni i kad postoji neslaganje, samostalno i bez odlaganja, donijeti odluku. Gradsko vijeće se mora obavijestiti o takvoj odluci i različitom mišljenju zamjenika gradonačelnika.

Član 46.

(Mandat)

Mandat gradonačelnika i zamjenika gradonačelnika traje koliko i mandat Gradskog vijeća.

Član 47.

(Uvođenje u dužnost)

- (1) Gradonačelnik i zamjenici gradonačelnika stupaju na dužnost polaganjem zakletve pred Gradskim vijećem, te nakon polaganja, gradonačelnik i zamjenici gradonačelnika potpisuju tekst zakletve.
- (2) Odluka o izboru gradonačelnika i zamjenika gradonačelnika objavljuje se u „Službenim novinama Kantona Sarajevo“ i „Službenim novinama Federacije BiH“.

Član 48.
(Nespojivost funkcija)

Funkcije gradonačelnika i zamjenika gradonačelnika, nespojive su s funkcijom gradskog vijećnika.

Član 49.
(Kolegij gradonačelnika)

- (1) Kolegij gradonačelnika čine gradonačelnik, zamjenici gradonačelnika i sekretar Gradske uprave Grada Sarajeva.
- (2) Pojediniosti o radu Kolegija gradonačelnika uređuju se poslovníkom koji donosi gradonačelnik sa zamjenicima.

Član 50.
(Gradski savjet)

- (1) Gradski savjet je pomoćno tijelo gradonačelnika.
- (2) Gradski savjet, pored gradonačelnika, čine zamjenici gradonačelnika, sekretar Gradske uprave Grada Sarajeva i pomoćnici gradonačelnika.
- (3) Po potrebi, njegov sastav se može proširiti direktorima javnih ustanova i javnih preduzeća Grada Sarajeva, te ekspertima iz pojedinih oblasti.
- (4) Gradski savjet pomaže gradonačelniku u donošenju, pripremanju i izvršavanju akata iz nadležnosti gradonačelnika i vrši i druge poslove koje odredi gradonačelnik.
- (5) Gradskim savjetom rukovodi gradonačelnik.

Odjeljak C. Gradska uprava

Član 51.
(Osnivanje Gradske uprave)

- (1) Za obavljanje poslova uprave i lokalne samouprave iz samoupravnog djelokruga Grada Sarajeva, kao i prenesenih poslova državne uprave, gradonačelnik organizuje Gradsku upravu Grada Sarajeva (u daljnjem tekstu: Gradska uprava).
- (2) Gradska uprava je jedinstveni gradski organ uprave u kojem djeluju gradske službe za upravu i druge organizacije, u skladu sa zakonom, a osnivanje i djelokrug se utvrđuju odlukom Gradskog vijeća o organizaciji i djelokrugu Gradske uprave, u skladu sa zakonom.

Član 52.
(Rukovođenje Gradskom upravom i drugim službama)

- (1) Gradskom upravom koju osniva Gradsko vijeće i drugim službama koje osniva gradonačelnik, u skladu sa zakonom, neposredno rukovodi gradonačelnik u skladu sa zakonom.
- (2) Gradonačelnik je obavezan da na osnovu ustava, zakona i ovog Statuta savjesno i odgovorno obavlja povjerenu mu funkciju i lično je odgovoran za njeno obavljanje kao i za rad službi kojima rukovodi.
- (3) Sekretar Gradske uprave koordinira rad gradskih službi za upravu i drugih službi koje osniva gradonačelnik, u okviru smjernica koje daje gradonačelnik, u skladu sa zakonom.
- (4) Pomoćnik gradonačelnika neposredno rukovodi gradskom službom za upravu u skladu sa zakonom.
- (5) Gradonačelnik postavlja, odnosno raspoređuje državne službenike u skladu sa zakonom i to tako da, među državnim službenicima koji koordiniraju, odnosno rukovode organizacionim jedinicama u Gradskoj upravi i drugim službama i organizacionim jedinicama koje osniva gradonačelnik, uključujući i glavnog gradskog inspektora, konstitutivni narodi imaju garantirani minimum od 15% do 20% ovih radnih mjesta, te se i na svim ostalim radnim mjestima, raspored državnih službenika i namještenika uređuje na proporcionalan način, kojim se osigurava poseban multietnički karakter Grada Sarajeva i u njegovoj administraciji.

Član 53.

(Principi rada Gradske uprave)

- (1) Gradonačelnik Gradsku upravu organizuje tako da djeluje na principima zakonitosti, transparentnosti, javnosti, odgovornosti, efikasnosti, ekonomičnosti, profesionalnoj nepristranosti i političkoj nezavisnosti i stara se o urednom obavljanju poslova, te izvršava raspoređivanje državnih službenika i namještenika po službama, u skladu sa zakonom i nadležnostima propisanim za Grad Sarajevo.
- (2) Gradonačelnik može pojedinim službama Gradske uprave, dodijeliti dodatne zadatke, u skladu sa zakonom.

Odjeljak D. Javnost rada

Član 54.

(Javnost rada organa Grada Sarajeva)

- (1) Rad organa Grada Sarajeva je javan i njihova dužnost je pravovremeno, istinito, potpuno i objektivno informisanje javnosti o svom radu, u skladu sa zakonom.
- (2) Javnost rada organa Grada Sarajeva osigurava se putem redovitih saopćenja medijima javnog informiranja, održavanjem konferencija za štampu, izradom brošura i materijala informativnog karaktera, kao i drugim pogodnim sredstvima i načinima javnog izvještavanja, na službenoj internetskoj stranici Grada Sarajeva, te na službenim profilima Grada Sarajeva, na društvenim mrežama odabranim u skladu s opredjeljenjima organa Grada Sarajeva.
- (3) Objavljivanje određenih informacija može se uskratiti samo izuzetno i to kada je to predviđeno zakonom.

Član 55.

(Javnost rada sjednica Gradskog vijeća)

- (1) Sjednice Gradskog vijeća su javne i pravovremeno se javno najavljuju u odgovarajućoj formi.
- (2) Sjednicama Gradskog vijeća mogu prisustvovati organizacije i udruženja, kao i građani na način i pod uvjetima propisanim Poslovníkom Gradskog vijeća u skladu sa zakonom.
- (3) Gradsko vijeće može odlučiti da se njegove sjednice prenose putem televizije i elektronskih medija.
- (4) Gradsko vijeće može isključiti javnost prilikom raspravljanja o pojedinom pitanju i o tom pitanju raspravljati i odlučivati na zatvorenoj sjednici, a rezultat se saopštava na javnoj sjednici.
- (5) Pojediniosti o pitanjima iz stavova (1), (2), (3) i (4) ovog člana uređuju se Poslovníkom Gradskog vijeća.

Odjeljak E. Odnos organa Grada Sarajeva

Član 56.

(Načela međusobnog odnosa Gradskog vijeća i gradonačelnika)

Međusobni odnosi Gradskog vijeća i gradonačelnika temelje se na načelima međusobnog uvažavanja i saradnje, uz pojedinačnu odgovornost za ostvarivanje vlastite nadležnosti i zajedničku odgovornost za funkcionisanje Grada Sarajeva u skladu s ustavom i zakonom.

Član 57.

(Preispitivanje ustavnosti, zakonitosti i eventualne štetnosti donesenih odluka organa Grada Sarajeva)

- (1) Gradsko vijeće, odnosno gradonačelnik, može u roku od tri dana nakon donošenja odluke, zatražiti da gradonačelnik, odnosno Gradsko vijeće, preispita odluku ili akt koji smatra neustavnim ili nezakonitim.
- (2) Gradsko vijeće, odnosno gradonačelnik, može u roku od tri dana nakon donošenja odluke, zatražiti da gradonačelnik, odnosno Gradsko vijeće, preispita odluku ili akt koji smatra štetnim po interese Grada Sarajeva, odnosno čije izvršenje može proizvesti nepopravljivu štetu po interese ili imovinu Grada Sarajeva.
- (3) U slučaju iz stava (1) ovog člana nadležni organ dužan je preispitati svoju odluku, odnosno akt u roku od 30 dana i izvijestiti Gradsko vijeće, odnosno gradonačelnika o svojoj odluci, do kada se taj akt neće izvršiti.
- (4) U slučaju iz stava (2) ovog člana Organ koji je donio odluku preispitat će je u roku od 15 dana, a do tada se ta odluke ne primjenjuje.
- (5) Kada Gradsko vijeće, odnosno gradonačelnik, potvrdi svoju odluku, odnosno akt, gradonačelnik, odnosno Gradsko vijeće, može u roku od 15 dana pokrenuti postupak preispitivanja odluke, odnosno akta pred nadležnim tijelom, u skladu sa ustavom i zakonom.

Član 58.

(Obaveza gradonačelnika za informisanje Gradskog vijeća)

Gradonačelnik je dužan redovno informisati Gradsko vijeće o ostvarivanju politike Grada Sarajeva u skladu sa zakonom, programom rada Gradskog vijeća, gradskim propisima i zaključcima Gradskog vijeća, te pismeno odgovoriti na vijećnička pitanja i inicijative, najkasnije u roku od 30 dana od dana dostavljanja postavljenog vijećničkog pitanja odnosno upućene inicijative.

Član 59.

(Obaveza Gradskog vijeća za razmatranje prijedloga gradonačelnika)

Gradsko vijeće je dužno razmotriti prijedlog akta koji podnese gradonačelnik i o tome se izjasniti u roku od najduže 45 dana, osim u izuzetnim slučajevima, a što se uređuje Poslovníkom Gradskog vijeća.

POGLAVLJE V – NEPOSREDNO UČESTVOVANJE GRAĐANA U ODLUČIVANJU

Član 60.

(Pravo građana na lokalnu samoupravu)

- (1) Građanima Grada Sarajeva obezbjeđuje se, kao pravo na ostvarivanje lokalne samouprave, pravo na neposredno učestvovanje u odlučivanju o pitanjima iz nadležnosti Grada Sarajeva, u skladu sa zakonom, ovim Statutom i drugim aktima Grada Sarajeva.
- (2) Organi Grada Sarajeva dužni su da u svom djelovanju podstiču raznovrsne metode unaprjeđivanja komunikacije s građanima i sagledavanja efekata odluka koje donose, te da poduzimaju mjere za prepoznavanje zajedničkih interesa većine građana i interesa specifičnih grupa građana, a što je preduslov za obezbjeđivanje uspješnog poticanja građana na neposredno učestvovanje u odlučivanju.

Član 61.

(Neposredno odlučivanje građana)

Građani neposredno učestvuju u odlučivanju o pitanjima iz nadležnosti Grada Sarajeva putem gradskog referenduma, mjesnog zbora građana, građanske inicijative, javne rasprave i drugih oblika neposrednog izjašnjavanja građana.

Odjeljak A. Referendum i mjesni zbor građana

Član 62.

(Odluka o raspisivanju referenduma)

- (1) Gradsko vijeće može odlučiti da raspiše gradski referendum radi neposrednog izjašnjavanja građana o svakom pitanju iz svoje nadležnosti, u skladu sa zakonom i ovim Statutom.
- (2) Odluku o raspisivanju gradskog referenduma Gradsko vijeće donosi dvotrećinskom većinom od ukupnog broja vijećnika.

Član 63.

(Prijedlog za raspisivanje referenduma)

Prijedlog za raspisivanje gradskog referenduma može podnijeti najmanje jedna trećina gradskih vijećnika, gradonačelnik ili jedna od općina koje čine Grad Sarajevo.

Član 64.
(Referendumsko pitanje i komisija)

- (1) Odlukom Gradskog vijeća o raspisivanju gradskog referenduma, određuju se pitanja o kojima se građani trebaju izjasniti, dan i način održavanja referenduma.
- (2) Gradsko vijeće imenuje komisiju za provođenje referenduma koja obavlja sve aktivnosti vezano za provođenje referenduma, u skladu sa zakonom.

Član 65.
(Rezultat referenduma)

- (1) Odluka na referendumu je donijeta ako je za nju glasala natpolovična većina izašlih birača upisanih u biračke spiskove na području Grada Sarajeva.
- (2) Odluka donesena na gradskom referendumu obavezna je za Gradsko vijeće i građane Grada Sarajeva.

Član 66.
(Mjesni zbor građana)

Na mjesnom zboru građani mogu raspravljati o svim pitanjima iz samoupravnog djelokruga Grada Sarajeva, predlagati način rješavanja određenog pitanja, odnosno donošenje akata iz djelokruga Gradskog vijeća, u skladu sa zakonom.

Odjeljak B. Građanska inicijativa

Član 67.
(Podnošenje građanske inicijative)

- (1) Građani imaju pravo podnositi inicijative za donošenje određenog akta ili rješavanje određenog pitanja iz djelokruga Grada Sarajeva.
- (2) Za pokretanje građanske inicijative potrebno je osigurati 3% potpisa građana, koji su upisani u biračke spiskove na području Grada Sarajeva.
- (3) O potpunosti podnijete inicijative, mišljenje daje Komisija za Statut i akte, a o inicijativi se očituje Gradsko vijeće u roku od 60 dana, od dana podnošenja inicijative.

Član 68.
(Razmatranje građanske inicijative)

- (1) Gradsko vijeće omogućuje prisustvo predstavnika podnosioca inicijative na sjednici Gradskog vijeća na kojoj se inicijativa razmatra.
- (2) O građanskoj inicijativi Gradsko vijeće odlučuje zaključkom o prihvatanju ili neprihvatanju građanske inicijative.
- (3) Kada Gradsko vijeće donese zaključak o prihvatanju inicijative, određuje zadatke i nadležne organe za njenu realizaciju.

Odjeljak C. Javna rasprava

Član 69. (Provođenje javne rasprave)

- (1) Organi Grada Sarajeva obezbjeđuju provođenje javne rasprave o svim aktima koje donosi Gradsko vijeće u redovnom postupku.
- (2) Postupak provođenja javne rasprave uređuje se Poslovníkom Gradskog vijeća i drugim aktima organa Grada koji organizuju javnu raspravu.
- (3) Izuzetno se akti koje donosi Gradsko vijeće mogu razmatrati po skraćenom ili po hitnom postupku, a kriteriji za razmatranje akta po postupcima koji nisu redovni, te sami postupci, uređuju se Poslovníkom Gradskog vijeća.

Odjeljak D. Drugi oblici neposrednog odlučivanja građana

Član 70. (Pritužbe građana)

Organi Grada Sarajeva dužni su omogućiti građanima i pravnim licima podnošenje podnesaka i pritužbi na svoj rad, kao i na rad njihovih institucija i tijela, te na nepravilan odnos zaposlenih u tim tijelima, kada im se obraćaju radi ostvarivanja svojih prava i interesa ili izvršavanja svojih građanskih dužnosti.

Član 71. (Podnesci)

- (1) Podnesak se dostavlja Gradskom vijeću ili gradonačelniku u pisanoj formi, predajom u pisarnicu, putem redovne ili elektronske pošte i mora biti uredno potpisan od strane podnosioca.
- (2) Nadležan organ je odmah, a najkasnije u roku od pet dana od dana prijema podneska, dužan, putem nadležne službe ili drugog tijela, prikupiti potrebne podatke i obavijesti ili druge vidove relevantnih saznanja neophodnih za odlučivanje o dostavljenom podnesku.
- (3) Odluku o prijedlogu i prigovoru sadržanom u podnesku, nadležni organ donosi na način i u roku propisanom zakonom.

Član 72. (Pristup informacijama)

Organi Grada Sarajeva dužni su davati informacije o svom radu na način i po postupku u skladu sa zakonom kojim se uređuje pristup informacijama u Federaciji BiH.

POGLAVLJE VI – FINANSIRANJE I IMOVINA GRADA SARAJEVA

Odjeljak A. Finansiranje i prihodi Grada Sarajeva

Član 73. (Finansiranje Grada Sarajeva)

- (1) Grad Sarajevo ima odgovarajuće izvore finansiranja kojim slobodno raspolaže u okviru svojih ovlaštenja, kao i sredstva za obavljanje delegiranih ili prenesenih poslova u skladu sa zakonom.
- (2) Grad Sarajevo ostvaruje prihode oporezivanjem, zaduživanjem i na drugi način, u skladu sa zakonom.
- (3) Grad Sarajevo ostvaruje prihode i od lokalnih taksi i naknada čiju stopu samostalno utvrđuju u skladu sa zakonom.
- (4) U skladu s utvrđenom fiskalnom politikom, kantonalnim zakonom se utvrđuju vrste poreza, naknada, doprinosa i taksi koje u cijelosti ili djelomično pripadaju Gradu Sarajevu kao izvorni prihodi.

Član 74. (Vrste prihoda Grada Sarajeva)

- (1) Vlastiti prihodi Grada Sarajeva su:
 - a) prihodi s jedinstvenog računa javnih prihoda u Federaciji BiH, u skladu sa zakonom;
 - b) porezi za koje Grad Sarajevo samostalno određuje stopu, u skladu sa zakonom;
 - c) lokalne takse i naknade čije iznose utvrđuje Grad Sarajevo, u skladu sa zakonom;
 - d) kazne i kamate u skladu sa zakonom;
 - e) prihod od upotrebe i prodaje imovine;
 - f) prihod od preduzeća i drugih pravnih lica u vlasništvu Grada Sarajeva;
 - g) prihod od koncesija u skladu sa zakonskim propisima;
 - h) darovi, nasljedstva, pomoći i donacije;
 - i) prihodi od samodoprinosa, u skladu sa zakonom i
 - j) prihodi od budžetskih korisnika kao i drugi prihodi utvrđeni zakonom ili odlukom Gradskog vijeća.
- (2) Drugi prihodi Grada Sarajeva su:
 - a) prihodi iz Budžeta Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine i Kantona Sarajevo za obavljanje poslova uprave koji su preneseni na Grad Sarajevo, te drugih poslova u skladu sa zakonom;
 - b) transferi i grantovi od viših nivoa vlasti i gradskih općina;
 - c) grantovi domaćih i međunarodnih fondova;
 - d) dug u skladu sa zakonom i
 - e) ostali prihodi Grada Sarajeva u skladu sa zakonom.

Odjeljak B. Budžet i imovina Grada Sarajeva

Član 75. (Budžet)

- (1) Grad Sarajevo ima budžet, u kojemu se iskazuju prihodi i rashodi.
- (2) Budžet se izrađuje na način predviđen zakonom i donosi se za jednu kalendarsku godinu.
- (3) Po proteku godine za koju je budžet donesen, sastavlja se završni račun i izvještaj o izvršenju budžeta.
- (4) Ukoliko se godišnji budžet za narednu godinu ne može donijeti prije početka godine za koju se donosi, vodi se privremeno finansiranje, i to najduže za razdoblje od tri mjeseca.
- (5) Odluku o privremenom finansiranju donosi Gradsko vijeće, u skladu sa zakonom.

- (6) Gradsko vijeće, većinom od ukupnoga broja gradskih vijećnika, usvaja budžet u roku predviđenom budžetskim kalendarom.
- (7) Do usvajanja budžeta, najduže 90 dana nakon početka budžetske godine za koju se budžet usvaja, finansiranje Grada Sarajeva ne može biti veće od realizacije budžeta za isto razdoblje prethodne godine, umanjeno za kapitalne investicije, izuzevši kapitalne investicije čija se realizacija nastavlja u tekućoj godini.
- (8) Ukoliko Gradsko vijeće ne usvoji budžet u roku od 90 dana od početka budžetske godine, gradonačelnik proglašava budžet.
- (9) Budžet stupa na snagu nakon objave u „Službenim novinama Kantona Sarajevo“.
- (10) Ukoliko gradonačelnik, Gradsko vijeće ili jedna trećina ukupnoga broja gradskih vijećnika smatraju da usvojeni budžet u određenoj poziciji, može ugroziti funkcionisanje Grada Sarajeva, mogu u roku od sedam dana tražiti arbitražu.
- (11) Arbitražu iz stava (10) ovog člana, u roku od mjesec dana, vršit će tijelo koje će formirati Federalno ministarstvo finansija, čiji je nalaz obavezujući.
- (12) Arbitražno tijelo činit će predstavnici Federalnog ministarstva finansija, Kantonalnog ministarstva finansija, Gradskog vijeća i gradonačelnika, neovisni eksperti iz oblasti finansija i predstavnik Saveza općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine.
- (13) Do donošenja arbitražne odluke budžet se izvršava.

Član 76. (Imovina)

- (1) Imovinu Grada Sarajeva čine pokretna i nepokretna imovina, a imovinom se smatraju stvari, prava i novčana sredstva stečena raspodjelom imovine između Kantona Sarajevo, Grada Sarajeva i gradskih općina na način koji omogućuje Gradu Sarajevu obavljanje njegovih nadležnosti, kupovinom ili na drugi način, u skladu sa zakonom.
- (2) Nosilac prava raspolaganja imovinom Grada Sarajeva je Gradsko vijeće.
- (3) Imovinom Grada Sarajeva upravlja Gradsko vijeće, u skladu sa zakonom i drugim propisima, te u interesu lokalnog stanovništva s pažnjom dobrog domaćina.
- (4) Postupak utvrđivanja i prijenosa vlasništva, rješavanja međusobnih potraživanja u vezi s prijenosom vlasništva, kao i druga vlasnička potraživanja, uređuju se zakonom.
- (5) Evidencija gradske imovine vrši se u skladu sa zakonom.

POGLAVLJE VII – PROPISI I DRUGI OPĆI AKTI

Član 77. (Propisi i drugi opći akti Gradskog vijeća)

- (1) Gradsko vijeće donosi: Statut Grada Sarajeva, Poslovnik Gradskog vijeća, etički kodeks izabranih i imenovanih funkcionera Grada Sarajeva, Politiku Grada Sarajeva za mandatni period, godišnji program rada Gradskog vijeća i budžet, platformu, strategiju, planski akt, program, preporuku, smjernicu, deklaraciju, rezoluciju i izjavu, odluku, izvještaj, informaciju i zaključak (u daljnjem tekstu: akt) i druge akte iz nadležnosti Gradskog vijeća, u skladu sa zakonom.

- (2) Poslovníkom Gradskog vijeća bliže se utvrđuju postupak, sadržaj i način pripremanja i donošenja gradskih propisa i drugih akata koje donosi Gradsko vijeće, te način njihove objave.
- (3) Propisi i svi akti organa Grada Sarajeva moraju biti u suglasnosti s ustavom, zakonom i ovim Statutom.
- (4) Propisi i opći akti organa Grada Sarajeva objavljuju se u „Službenim novinama Kantona Sarajevo“.

Član 78.
(Izvršavanje akata Gradskog vijeća)

Gradonačelnik osigurava izvršavanje akata iz člana 77. ovoga Statuta, na način i po postupku propisanim zakonom i ovim Statutom.

Član 79.
(Opći i pojedinačni akti gradonačelnika)

- (1) Gradonačelnik, u izvršavanju akata iz samoupravnog djelokruga Grada Sarajeva, donosi pravilnik kao provedbeni propis, uputstvo, instrukciju i naredbu kao opći akt, te odluke u slučajevima ovlaštenja iz akta više pravne snage, kao i pojedinačni akt koji se odnosi na upravno rješavanje iz nadležnosti gradonačelnika, te rješava o pravima i dužnostima državnog službenika i namještenika iz radnog odnosa, u skladu sa zakonom.
- (2) Protiv upravnog akta gradonačelnika donesenog u prvom stepenu, na osnovu Statuta ili propisa Gradskog vijeća, u okviru vlastitih prava i dužnosti lokalne samouprave Grada Sarajeva, u upravnom postupku u drugom stepenu, rješava nadležno tijelo koje formira Gradsko vijeće.
- (3) Provedbeni propisi i opći akti gradonačelnika, te pojedinačni akti izuzev pojedinačnih akata koji se donose u upravnom postupku i pojedinačnih i provedbenih akata koji se odnose na rješavanje o pravima i dužnostima državnih službenika i namještenika, objavljuju se u „Službenim novinama Kantona Sarajevo“, a akti doneseni na osnovu zakona Federacije Bosne i Hercegovine u „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“.

Član 80.
(Odlučivanje gradonačelnika u prenesenim poslovima)

Gradonačelnik, u prenesenim poslovima drugih nivoa vlasti, rješava u upravnim stvarima u prvom stepenu.

POGLAVLJE VII – NADZOR I ZAŠTITA PRAVA NA LOKALNU SAMOUPRAVU

Član 81.
(Nadzor)

Nadzor nad zakonitošću rada organa Grada Sarajeva, obavlja se na način i po postupku predviđenom ustavom i zakonom.

Član 82.

(Zaštita prava na lokalnu samoupravu)

- (1) Radi ostvarivanja ustavom, zakonom i ovim Statutom utvrđenih prava, osigurava se zaštita prava građana na lokalnu samoupravu.
- (2) Zaštita prava građana na lokalnu samoupravu obuhvaća naročito:
 - a) prava građana da putem referendumu i drugih oblika odlučivanja, vlastitim očitovanjem i preko slobodno izabranih predstavnika, odlučuju o poslovima lokalnoga značaja;
 - b) pravo građana na samoorganizovanje;
 - c) pravo građana da budu konsultovani o svim pitanjima kada se zakonom uređuju pitanja kojima se regulišu prava i obveze Grada Sarajeva;
 - d) pravo građana da na zborovima građana razmatraju i daju mišljenja u slučajevima kada Kanton, odnosno općine žele prenijeti pojedine poslove iz okvira svoje nadležnosti Gradu Sarajevu.
- (3) Grad Sarajevo može pokrenuti postupak za zaštitu lokalne samouprave odnosno ocjenu ustavnosti zakona i drugih propisa koji ograničavaju lokalnu samoupravu iz nadležnosti Grada Sarajeva, u skladu sa zakonom.

POGLAVLJE VIII – UPRAVNI NADZOR

Član 83.

(Nadležnost za upravni nadzor)

- (1) Upravni nadzor nad aktivnostima organa Grada Sarajeva vrše nadležni federalni i kantonalni organi, u okviru svojih nadležnosti.
- (2) Upravni nadzor ne ograničava pravo organa Grada Sarajeva da samostalno i u skladu sa zakonom, upravljaju javnim poslovima iz vlastite nadležnosti.

Član 84.

(Načini upravnog nadzora)

- (1) Upravni nadzor se ostvaruje vršenjem nadzora nad provođenjem zakona i drugih propisa kao i zakonitim postupanjem organa Grada Sarajeva i pravnih subjekata s javnim ovlaštenjima u obavljanju poslova iz njihove nadležnosti.
- (2) Upravni nadzor obuhvaća:
 - a) nadzor nad zakonitošću upravnih i drugih akata koje donose organi Grada Sarajeva, a kojima rješavaju u upravnim stvarima u upravnom postupku;
 - b) nadzor koji organi Grada Sarajeva vrše nad zakonitošću upravnih i drugih akata donesenih od strane pravnih subjekata s javnim ovlaštenjima, u odnosu na rješavanje o pravima i obvezama građana i pravnih subjekata, prenesenim zakonom ili odlukom Gradskog vijeća;
 - c) inspeksijski nadzor koji vrše organi Grada Sarajeva tako da ostvaruju neposredan uvid u zakonitost rada, poslovanja i postupanja pravnih subjekata i građana, te poduzimaju upravne i druge mjere za koje su ovlašteni zakonom i drugim propisima, odnosno propisom Gradskog vijeća.

Član 85.

(Sistem nadzora)

Jačanjem transparentnosti rada organa Grada Sarajeva, obaveznom saradnjom s Ombudsmanom Bosne i Hercegovine i svim promatračkim tijelima za ljudska prava, javnom prirodom finansijskih odluka i jačanjem unutarnjih mehanizama nadzora u oblasti finansija, putem interne kontrole i interne revizije, u skladu sa zakonom, razvija se sistem nadzora koji ne ugrožava efikasnost rada organa uprave, a reducira upravni nadzor.

Član 86.

(Obaveza primjene sudskih odluka)

Organi Grada Sarajeva su odgovorni za prioritarnu i potpunu provedbu privremenih mjera i sudskih odluka koje sudovi donesu postupajući u okviru svojih nadležnosti odlučuju o pravima i obavezama Grada Sarajeva.

POGLAVLJE IX – SARADNJA I UDRUŽIVANJE

Član 87.

(Saradnja Grada Sarajeva i gradskih općina)

- (1) Grad Sarajevo i općine koje čine Grad Sarajevo, u obavljanju svojih dužnosti međusobno saraduju radi obavljanja poslova od zajedničkoga interesa, u skladu s ustavom, zakonom i ovim Statutom.
- (2) O oblicima i načinu saradnje iz stava (1) ovog člana zaključuje se sporazum, o čemu odlučuje Gradsko vijeće.

Član 88.

(Saradnja s općinama Kantona Sarajevo izvan Grada Sarajeva)

Grad Sarajevo i općine u Kantonu Sarajevo koje nisu u sastavu Grada Sarajeva, zajednički upravljaju, finansiraju i unapređuju djelatnosti i objekte nedjeljive komunalne infrastrukture, u skladu s ustavom i zakonom.

Član 89.

(Savez općina i gradova)

- (1) Grad Sarajevo se može udruživati u savez općina i gradova, u skladu sa zakonom.
- (2) Odluku o udruživanju Grada Sarajeva u savez općina i gradova donosi Gradsko vijeće, na prijedlog gradonačelnika.
- (3) Odlukom o udruživanju utvrđuju se ciljevi udruživanja, način ostvarivanja tih ciljeva u savezu općina i gradova i druga pitanja od značaja za rad u zajednici općina i gradova.

Član 90.

(Međunarodna udruženja lokalnih zajednica)

- (1) Grad Sarajevo može pristupiti međunarodnim udruženjima lokalnih zajednica i saradivati s odgovarajućim lokalnim jedinicama drugih država, u skladu sa zakonom.
- (2) Odluku o pristupanju udruženjima, odnosno ostvarivanju saradnje iz prethodnoga stava donosi Gradsko vijeće.

Član 91.

(Saradnja Grada Sarajeva s kantonalnim, federalnim i vlastima BiH)

- (1) U vršenju vlasti i ostvarivanja prava i dužnosti građana, kantonalne vlasti i organi Grada Sarajeva djeluju zajednički na partnerskim osnovama, u okviru ustava i zakona.
- (2) Grad Sarajevo može vlastima BiH, te federalnim, odnosno kantonalnim vlastima na razmatranje upućivati inicijative, prijedloge i sugestije, u skladu s propisima.

Član 92.

(Vršenje povjerenih nadležnosti)

U vršenju povjerenih nadležnosti, organi Grada Sarajeva primjenjuju uputstva i smjernice koje dobiju od državnih, federalnih, odnosno kantonalnih vlasti.

Član 93.

(Pravo prilagodbe lokalnim uslovima)

Organi Grada Sarajeva imaju pravo da vršenje prenesenih nadležnosti prilagode lokalnim uslovima, kada to predviđa zakon ili kada ih za to ovlaste nadležne državne, federalne ili kantonalne vlasti.

POGLAVLJE X – NAČIN PROMJENE STATUTA

Član 94.

(Prijedlog odluke o pristupanju promjeni Statuta)

- (1) Prijedlog odluke o pristupanju promjeni Statuta Grada Sarajeva može podnijeti jedna trećina od ukupnog broja gradskih vijećnika, odnosno gradonačelnik.
- (2) Prijedlog odluke o pristupanju promjeni Statuta Grada Sarajeva sadrži osnovne ciljeve promjena kojima se pristupa i mora biti obrazložen, a podnosi se predsjedavajućem Gradskog vijeća.
- (3) Prijedlog odluke o pristupanju promjeni Statuta Grada Sarajeva razmatra se na sjednici Gradskog vijeća.
- (4) Gradsko vijeće može raspisati referendum za promjenu Statuta Grada Sarajeva.
- (5) Usvojena Odluka o pristupanju promjeni Statuta je osnova za predlaganje donošenja izmjena i dopuna, odnosno za predlaganje donošenja novog Statuta Grada Sarajeva u redovnoj proceduri koja se kao i način izrade teksta prijedloga, bliže propisuje Poslovníkom Gradskog vijeća.

Član 95.

(Inicijativa općine za pridruživanje Gradu Sarajevu)

- (1) Ukoliko Gradskom vijeću bude dostavljena inicijativa za promjenu Statuta Grada Sarajeva od općine izvan Grada Sarajeva, kojom se predlaže uvrštavanje te općine u sastav Grada Sarajeva, Gradsko vijeće razmatra inicijativu i određuje se o prihvaćanju tako podnesene inicijative, donošenjem statutarne odluke o pristupanju promjeni teritorije Grada Sarajeva, u skladu s ustavom i zakonom.

- (2) Gradsko vijeće može raspisati referendum po pitanju pristupanja promjeni teritorija Grada Sarajeva.
- (3) Ukoliko Gradsko vijeće donese odluku o prihvatanju inicijative, inicijativa se realizira u skladu s ustavom i zakonom, te Gradsko vijeće svojom odlukom, kojom usvaja tekst sporazuma o pridruživanju, ovlašćuje gradonačelnika da potpiše sporazum u usvojenom tekstu.
- (4) Potpisan sporazum iz stava (3) ovog člana se dostavlja Federaciji Bosne i Hercegovine kao osnova za donošenje Zakona o promjeni teritorije Grada Sarajeva, po osnovu kojeg se mijenja i Ustav Kantona Sarajevo, u dijelu u kome je definisano koje općine čine Grad Sarajevo.

Član 96.

(Usvajanje Statuta i promjene Statuta)

Promjena Statuta Grada Sarajeva, kao i autentično tumačenje Statuta Grada Sarajeva usvaja se dvotrećinskom većinom glasova ukupnog broja gradskih vijećnika.

Član 97.

(Kvalificirana većina za određene promjene Statuta)

Ukoliko se izmjene Statuta Grada Sarajeva odnose na članove 10, 18, 24, 27, 28, 30, 31, 39, 44, 45, 52. i 95. ovog Statuta, pojedinačno, one se smatraju usvojenim ukoliko za njih glasaju dvije trećine od ukupnoga broja gradskih vijećnika, uključujući najmanje po četiri gradska vijećnika iz reda Bošnjaka, Hrvata, Srba i jednoga iz reda Ostalih.

Član 98.

(Postupak promjene Statuta i davanja autentičnog tumačenja)

Poslovníkom Gradskog vijeća bliže se razrađuje postupak promjene, odnosno autentičnog tumačenja Statuta Grada Sarajeva.

POGLAVLJE XI – PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 99.

(Objava Statuta na službenim jezicima)

Statut Grada Sarajeva se izrađuje i objavljuje u službenim glasilima na sva tri službena jezika i dva službena pisma.

Član 100.

(Objava i stupanje na snagu)

Ovaj Statut se objavljuje u „Službenim novinama Kantona Sarajevo“, a stupa na snagu osmog dana od dana objave, izuzev odredbe iz člana 33. stavovi (1) i (3) i člana 44. stav (2), koje stupaju na snagu danom potvrđivanja rezultata lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2024. godine, od strane Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine.

PREDSJEDAVALJUĆI GRADSKOG VIJEĆA

Jasmin Ademović

Broj:
Sarajevo,

OBRAZLOŽENJE

PRAVNI OSNOVI

Osnov za donošenje Statuta Grada Sarajeva sadržan je u odredbama:

- 1.5. Ustava Bosne i Hercegovine,
- 1.4. i VI. B. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, br. 1/94 i 13/97, 16/02, 22/02, 52/02, 18/03, 63/03, 09/04, 20/04, 33/04, 71/05, 72/05, 88/08),
- Protokola o organizaciji Sarajeva, od 25.10.1996. godine,
- član 4. a. Ustava Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 1/96, 2/96, 3/96, 16/97, 14/00, 28/04 i 05/13),
- član 24. stav (1) tačka 1. Statuta Grada Sarajeva („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 34/08) i
- Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, br. 49/06 i 51/09).

1. **Ustav Bosne i Hercegovine** (član 1.5. Aneks IV Općeg Okvirnog sporazuma za mir iz Dayton-a) propisuje: „Sarajevo je glavni grad Bosne i Hercegovine“. Ustav BiH (član III 1. jasno pokazuje da institucije BiH trebaju biti locirane u Sarajevu.
2. **Ustav Federacije Bosne i Hercegovine** („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, br. 1/04, 13/97, 52/02, 9/04), **Amandman XVI** na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, koji se odnosi na „IV.A. Gradske vlasti“ propisuje:
„(1) Za područje dvije ili više općina koje su urbano i teritorijalno povezane svakodnevnim potrebama građana, formira se grad kao jedinica lokalne uprave i samouprave, u skladu sa federalnim zakonom. Odgovornosti grada obuhvataju:
 - a) finansiranje i poresku politiku, u skladu sa federalnim i kantonalnim zakonima,
 - b) zajedničku infrastrukturu,
 - c) urbanističko planiranje,

- d) javni promet.
- e) druge nadležnosti koje gradu povjeri Kanton, odnosno koje prenesu općine.

(2) *(Amandmanom XXV u prvobitni tekst ovog člana bila je uključena točka (2), ali je Amandmanom LXXXVII brisana, pri čemu je utvrđen novi redoslijed tačaka).*

(3) Grad ima statut koji mora biti u skladu sa ovim ustavom, kantonalnim ustavom i kantonalnim zakonodavstvom.

(4) *Ovaj stav je kompletan zamijenjen Amandmanom C).*

Osim ako nije drugačije propisano ovim ustavom, Grad ima Gradsko vijeće koje se sastoji od jednakog broja vijećnika iz svake općine, a broj vijećnika, izborna procedura i dužina trajanja mandata se utvrđuje Statutom.

Gradsko vijeće ne može imati manje od 15 niti više od 31 vijećnika.

(5) Gradsko vijeće:

a) priprema i dvotrećinskom većinom usvaja Statut Grada,

b) bira gradonačelnika,

c) donosi Budžet Grada,

d) donosi propise u izvršavanju prenesenih ovlaštenja i vrši duga ovlaštenja utvrđena Statutom.

(6) Odgovornost gradonačelnika je:

a) imenovanje i smjenjivanje gradskih funkcionera,

b) provođenje gradske politike i izvršavanja gradskih propisa,

c) osiguranje saradnje gradskih funkcionera sa ombudsmenima,

d) podnošenje izvještaja Gradskom vijeću i javnosti o provođenju gradske politike

(7) Grad ostvaruje prihode oporezivanjem, zaduživanjem i na drugi način, u skladu sa zakonom.“.

Nadalje, Ustav Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, br. 1/04, 13/97), **Amandmanom XXVI** na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, a koji se odnosi na organizaciju Grada Sarajeva, propisuje:

„U Kantonu Sarajevo osniva se Grad Sarajevo kao jedinica lokalne samouprave, Ustavom Kantona Sarajevo bit će uređeno koje općine ulaze u sastav Grada Sarajeva.

Sastav i način odlučivanja organa Grada Sarajeva odražava multietničnost i posebnost Grada Sarajeva kao glavnog grada Federacije Bosne i Hercegovine.

Nadležnost, organizaciona struktura i način odlučivanja organa Grada Sarajeva utvrđuje se Ustavom Kantona, Kantonalnim zakonima i Statutom Grada, a u skladu s ovim ustavom.“.

3. **Ustavom Kantona Sarajevo** („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 1/96, 2/96, 3/96, 16/97, 14/00, 28/04 i 05/13), Amandmanom I na Ustav Kantona Sarajevo bilo je propisano:

„ U Kantonu Sarajevo općine Centar, Novi Grad, Novo Sarajevo i Stari Grad čine Grad Sarajevo (u daljem tekstu; Grad) kao jedinicu lokalne samouprave.

Nadležnost i unutrašnja organizacija Grada uređuju se Statutom Grada.

Statut Grada uređuje i pitanja od vitalnog nacionalnog interesa.“.

Međutim, **Amandmanom L**, na Ustav Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 31/17), koji je dodat Amandman I, propisano je da se u članu 4a. Ustava Kantona Sarajevo st. 2. i 3. mijenjaju i glase:

„Član 4a.

Grad ima Statut, koji mora biti u skladu s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovim, ovim ustavom i zakonom i principima koji su tim propisima utvrđeni.

Statutom Grada uređuju se i pitanja od vitalnog nacionalnog interesa, u skladu sa principima utvrđenim u Ustavu Federacije i u Ustavu Kantona.“

Amandmanom LI na Ustav Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 31/17), propisano je:

„Član 4b, Ustava Kantona Sarajevo, koji je dodat Amandmanom II na Ustav Kantona Sarajevo mijenja se i glasi:

Član 4b.

Grad ima Gradsko vijeće koje se sastoji od jednakog broja vijećnika iz svake općine, s tim da ne može imati manje od 15 niti više od 31 vijećnika.

Broj vijećnika, izborna procedura i dužina trajanja mandata gradskih vijećnika se utvrđuje Statutom Grada, u skladu sa zakonom.

Bošnjacima, Hrvatima i Srbima, kao konstitutivnim narodima, pojedinačno se garantuje minimum od 20% mjesta u Gradskom vijeću, a pripadnicima Ostalih najmanje dva mjesta, bez obzira na izborne rezultate.“

Amandmanom LII na Ustav Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 31/17), propisano je da se iza člana 4b. dodaju novi čl. 4c, 4.d. i 4e. kojima se propisuje mandat i nadležnost Gradskog vijeća; izbor, mandati i nadležnost gradonačelnika i zamjenika gradonačelnika, **vlastite nadležnosti Grada Sarajeva**, zajednička nadležnost Grada Sarajeva i općina van grada.

Amandmanom LIV na Ustav Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 31/17), propisano je:

„ U članu 12. uvodna rečenica mijenja i glasi:

Kanton ima sve nadležnosti koje nisu izričito povjerene Federalnoj vlasti ili koje ne spadaju u vlastite nadležnosti jedinica lokalne samouprave, a posebno je nadležan za:...” i nadalje slijede odredbe **Amandmana LV i LVI**, a sve se odnose na izvore finansiranja, prihode i imovinu jedinica lokalne samouprave u KS, uključujući i Grad.

Amandmanom LVII na Ustav Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 31/17), je uveden novi član 52. koji glasi:

„Skupštine Kantona Sarajevo će kantonalne zakone kojima je uređena lokalna samouprava i pripadnost javnih prihoda uskladiti s ovim amandmanima i njima urediti pitanja nadležnosti i odgovornosti Grada i općina, njihove međusobne odnose i način finansiranja.

Prijenos i preuzimanje nadležnosti i finansijskih sredstava za njihovo obavljanje izvršit će se najkasnije u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovih amandmana.“

Napomena: U proceduri rasprave i Javne rasprave na ove amandmane u postupku usvajanja, Grad Sarajevo je uputio, u odgovarajućoj formi, svoje mišljenje sa primjedbama, prijedlozima i sugestijama, ali stav Grada nije uvažen i primjedbe, prijedlozi i sugestije nisu prihvaćeni.

Ukratko, dalje aktivnosti, koje su se odvijale u organizaciji Kantonalne vlasti, primarno za donošenje Zakona o lokalnoj samoupravi u Kantonu Sarajevo, koji mora biti usklađen i sa ovim Ustavnim odredbama, do danas nisu dovele do konačnog rezultata.

4. **Statut Grada Sarajeva** („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 34/08) , odredbom člana 26. između ostalog propisuje:

„Gradsko vijeće:

1. Donosi Statut Grada Sarajeva

2. Donosi odluke.....“

U članu 91. do 95. propisan je način promjene Statuta i to, između ostalog „Promjena Statuta Grada Sarajeva, odnosno autentično tumačenje Statuta Grada Sarajeva usvaja se dvotrećinskom većinom glasova ukupnog broja gradskih vijećnika,“ kao i da:

„Ukoliko se izmjene Statuta Grada Sarajeva odnose na članove 8, 16, 18, 22, 23, 25, 26, 36, 41, 42, 49 i 92. ovog statuta, pojedinačno, one se smatraju usvojenim ukoliko za njih glasaju dvije trećine od ukupnog broja gradskih vijećnika, uključujući najmanje po četiri gradska vijećnika iz reda Bošnjaka, Hrvata, Srba i jednog iz grupe Ostalih“, kao i to da „Poslovnik Gradskog vijeća bliže se razrađuje postupak promjene, odnosno autentičnog tumačenja Statuta Grada Sarajeva“.

5. **Zakon o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine** („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, br. 49/06 i 51/09), u članu 13. je propisano, pored ostalog, da Gradsko vijeće „priprema i dvotrećinskom većinom glasova usvaja Statut....“.

Nadalje, samoupravni djelokrug jedinice lokalne samouprave propisan je u poglavlju III „Samoupravni djelokrug jedinice lokalne samouprave“, te je članom 8. stavovi (1) i (2) utvrđeno pravo i obim vlastite nadležnosti jedinice lokalne samouprave, a u stavu (3) taksativno je navedeno, čak 29 vlastitih nadležnosti koje posebno pripadaju jedinicama lokalne samouprave:

„Član 8.

Jedinica lokalne samouprave ima vlastite nadležnosti ustanovljene ustavom i zakonom i ima pravo baviti se svim pitanjima od lokalnog značaja koja nisu isključena iz njene nadležnosti, niti dodijeljena u nadležnost neke druge vlasti na osnovu ustava i zakona. Ona će biti samostalna u odlučivanju o pitanjima iz vlastitih nadležnosti, koje ne mogu biti ograničene ili uskraćene od federalnih ili kantonalnih vlasti, osim u slučajevima i u okvirima utvrđenim ustavom i zakonom“.

Za Grad Sarajevo, Zakon o principima lokalne samouprave u FBiH propisuje „poseban tretman“, te je članom 60. regulisano:

„Odredbe ovog zakona primjenjivat će se i na Grad Sarajevo i na Grad Mostar, osim onih koje su u suprotnosti sa odredbama Ustava Federacije BiH koje su regulisale status Grada Sarajeva i Grada Mostara.

U Kantonu Sarajevo, ustavom, zakonom i statutom, uredit će se pitanja nadležnosti i teritorijalne organizacije Grada Sarajeva, općina u sastavu Grada Sarajeva, kao i općina koje nisu u sastavu Grada Sarajeva, njihovi međusobni odnosi i način finansiranja, s obzirom na specifičnosti organizacije Sarajeva, u roku od 12 mjeseci od dana donošenja ovog zakona“.

RAZLOZI DONOŠENJA

Statut Grada Sarajeva nije mijenjan od 2008. godine, a tada je usklađen, u mjeri u kojoj je to bilo moguće sa:

- Zakonom o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 49/06), koji je stupio na snagu 07.09.2006. godine i u čijim prijelaznim i završnim odredbama je propisano da su jedinice lokalne samouprave dužne uskladiti svoje statute sa ovim zakonom u roku od 12 mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.
- Izbornim Zakonom Bosne i Hercegovine („Službene novine BiH“, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06 i 24/06),
- Zakonom o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 35/05),
- Zakonom o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, br. 29/03, 23/04, 39/04, 54/04, 67/05 i 08/06),

- Zakonom o namještenicima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 49/05).

U međuvremenu, doneseni su Amandmani L do LVII na Ustav Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 31/17) uz neuvažavanje stavova Grada Sarajeva, iako su ga se ticala i još uvijek se tiču.

I dalje nisu u funkcionalnoj i efektivnoj primjeni važeći standard za lokalnu samoupravu u KS, jer, pored ostalog, nije dosljedno izvršena obaveza iz člana 60. stav (2) Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH, te Kanton Sarajevo još uvijek nije donio zakon kojim bi se uredila lokalna samouprava u Kantonu Sarajevo, a s tim u vezi nije izvršeno niti usklađivanje zakonske legislative u KS shodno zahtjevima međunarodno priznatih i utvrđenih prava na lokalnu samoupravu (Evropska povelja o lokalnoj samoupravi).

Ipak, potrebno je uskladiti tekst Statuta Grada Sarajeva sa djelokrugom utvrđenim u posljednjim Amandmanima na Ustav Kantona Sarajevo, uz napomenu da se tako utvrđene nadležnosti neće moći lako provoditi dok se i sistemski ne unesu u zakonodavstvo Kantona Sarajevo, te potom i u gradske propise, propise gradskih općina i općina van Grada Sarajeva.

Također, nužno je i inoviranje samog teksta Statuta, te uvažavanje opredijeljenosti Grada Sarajeva za primjenu Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 11/5, 58/14, 60/14, 50/17 i 70/17), a kako su sve navedene neophodnosti prepoznate od strane organa Grada Sarajeva, Gradsko vijeće Grada Sarajeva je donijelo Odluku o pristupanju promjeni Statuta Grada Sarajeva („Službeni novine Kantona Sarajevo“, broj 50/21), a navedene činjenice ukazuju na potrebu izrade novog teksta Statuta Grada Sarajeva.

FINANSIJSKA SREDSTVA

Za donošenje Statuta Grada Sarajeva nisu potrebna posebna sredstva u odnosu na ona koja se utvrđuju budžetom Grada Sarajeva za funkcionisanje institucije Grada Sarajeva.